

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 36319**Nom:** Fonaments de vigilància intensiva i tècniques per a tractament del dolor agut**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 4,5**Curs acadèmic:** 2026-27**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau en Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	5	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau en Medicina	Optativas	OPTATIVA

COORDINACIÓ

AGUILAR AGUILAR GERARDO

BADENES QUILES RAFAEL

RESUM

Aquesta assignatura es planteja perquè l'alumne pugui conèixer els aspectes generals de la vigilància intensiva i del tractament del dolor agut i crònic del pacient com a complement dels coneixements que ha adquirit en l'assignatura d'*Anestèsia*, del mòdul *Procediments diagnòstics i terapèutics* de tercer curs de grau.

En l'àrea de coneixement de **Vigilància intensiva**, l'alumne coneixerà principalment: els aspectes generals de la vigilància intensiva, el tipus de pacient i les seues característiques comunes. Les cures generals. La sedació i l'analgèsia i les complicacions relacionades amb l'estada. En la via aèria, la fisiopatologia, el diagnòstic i el tractament de la fallida respiratòria aguda i de la síndrome del destret respiratori agut. Manteniment de la permeabilitat de la via aèria i les diferents maneres d'oxigenoteràpia i ventilació invasiva i no invasiva, així com el seu monitoratge. Els tipus de xoc i els seus diagnòstic i maneig clínic. La funció neurològica i el seu monitoratge multimodal, incloent-hi els criteris diagnòstics de mort cerebral. Les tècniques diagnòstiques i el tractament de les infeccions més freqüents en cures crítiques, la prevenció i els factors de risc de la infecció nosocomial i els seus mètodes de vigilància, així com el tractament de la sèpsia i del fracàs multiorgànic.

36319 Fonaments de vigilància intensiva i tècniques per a tractament del dolor agut

En l'àrea de coneixement del tractament del dolor agut i crònic, l'alumne aprendrà a valorar el dolor com a element individualitzat en la semiologia clínica d'un pacient. Els principis d'acció dels fàrmacs analgèsics que s'utilitzen en el tractament del dolor i a utilitzar-los eficaçment. Conèixer les tècniques analgèsiques generals i regionals. A partir d'ací, l'alumne podrà planificar un tractament adequat del dolor quirúrgic i no quirúrgic i la prevenció del dolor crònic. Finalment, l'alumne entendre la diferència entre una unitat de tractament del dolor agut i els aspectes generals de les unitats multidisciplinàries de tractament del dolor crònic, el tipus de pacient i les seues característiques comunes. Saber remetre adequadament un pacient a una unitat especialitzada de tractament del dolor comprendrà les tècniques especialitzades de tractament del dolor que s'utilitzen en les unitats multidisciplinàries de tractament del dolor crònic.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

És recomanable tenir coneixements d'anatomia i fisiologia, així com de patologia general per a poder comprendre la repercussió de les diferents malalties sistèmiques i la seua evolució a estats crítics que requereixen tractaments intensius.

En el pacient amb dolor crònic, per a la seua millor comprensió cal tenir una visió bàsica de la nocicepció i les seues vies, així com de patologia general per a poder comprendre la repercussió de les diferents malalties sistèmiques amb dolor crònic que requereixen tractaments especialitzats concomitants a l'etiològic mateix de la malaltia causal.

malalties sistèmiques amb dolor crònic que requereixen tractaments especialitzats concomitants a l'etiològic mateix de la malaltia causal.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

És recomanable tindre coneixements d'anatomia i fisiologia, així com de patologia general per a poder comprendre la repercussió de les distintes malalties sistèmiques i la seua evolució a situacions crítiques que precisen tractaments intensius.

En el pacient amb dolor crònic, per a la seua millor comprensió cal tenir una visió bàsica de la nocicepció i les seues vies, així com de patologia general per a poder comprendre la repercussió de les diferents malalties sistèmiques amb dolor crònic que requereixen tractaments especialitzats concomitants a l'etiològic mateix de la malaltia causal.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1204 - Grau en Medicina

Capacitat de crítica i autocrítica.

Capacitat per comunicar-se amb col·lectius professionals d'altres àrees.

Capacitat per treballar en equip i per relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.

Comprendre i reconèixer els agents causants i els factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia.

Comprendre i reconèixer els efectes, mecanismes i manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i la funció del cos humà.

Considerar l'ètica com a valor primordial en la pràctica professional.

Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.

Tener capacitat de treballar en un context internacional.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. PROGRAMA DE LLIÇONS TEÒRIQUES

1. Introducció a la Medicina Intensiva. Síndrome de resposta inflamàtica sistèmica. Sèpsia i xoc sèptic. Infeccions més freqüents en cures intensives Síndrome de disfunció multiorgànica. Escales de gravetat i sistemes de pronòstic.
2. Insuficiència respiratòria. Principis i mètodes de monitoratge de la ventilació mecànica.
3. Insuficiència circulatòria. Principis i mètodes de monitoratge hemodinàmic.
4. Insuficiència hepàtica i renal. Principis i mètodes de suport extracorporal hepàtic i renal.
5. Avaluació i maneig inicial del pacient amb traumatisme greu. Avaluació primària i abordatge sistemàtic del traumatisme greu. Maneig inicial de les lesions amb risc vital. Avaluació secundària, proves complementàries i destinació del pacient.
6. Sedació, analgèsia i deliri a l'UCI. Escales d'avaluació d'ús habitual. Estratègies d'analgèsia i sedació. Prevenció i maneig del deliri en el pacient crític.
7. Mort encefàlica. Diagnòstic i maneig del donant d'òrgans per a trasplantament.
8. Tipus de dolor i avaluació del dolor. Definició i tipus de dolor (agut i crònic). Anamnesi i avaluació del

dolor. Introducció a l'abordatge multidisciplinar del dolor

9. Abordatge terapèutic del Dolor. Opcions de tractament del dolor. Tractament farmacològic i no farmacològic del dolor. Tècniques intervencionistes en tractament del dolor.

10. Principals quadres de dolor crònic. Maneig del dolor en situacions clíniques freqüents. Dolor musculoesquelètic. Dolor visceral. Dolor neuropàtic. Dolor oncològic. Dolor generalitzat.

2. PROGRAMA DE PRÀCTIQUES

2.1 SEMINARIS - ANÀLISI DE CASOS CLÍNICS

1. Valoració inicial del pacient crític. Síndrome de resposta inflamatòria sistèmica. Sèpsia i xoc sèptic. Síndrome de disfunció multiorgànica.

2. Pacient amb insuficiència respiratòria. Interpretació de la gasometria arterial, oxigenoteràpia, ventilació mecànica invasiva i no invasiva.

3. Monitoratge del pacient hemodinàmicament inestable. Monitoratge no invasiu, mínimament invasiu i invasiu del gasto cardíac.

4. Reconeixement i monitoratge del fracàs renal i hepàtic. Estratègies de suport i presa de decisions clíniques.

5. Pacient amb trauma greu. Abordatge ABCDE. Valoració primària i maneig de les amenaces vitals. Valoració secundària i presa de decisions.

6. Avaluació clínica estructurada de la sedació, l'analgèsia i el deliri en UCI. Estratègies individualitzades de prevenció i tractament del deliri en UCI.

7. Exploració neurològica i criteris diagnòstics de mort encefàlica. Manteniment del potencial donant.

8. Valoració estructurada del dolor. Anamnesi dirigida, exploració clínica, escales d'intensitat i caracterització del tipus de dolor.

9. Opcions de tractament per a pacients amb dolor crònic. Abordatge farmacològic i no farmacològic del Dolor. Prescripció segura i seguiment.

10. Maneig del dolor en diferents escenaris. Dolor agut. Dolor agut postoperatori. Quadres de dolor crònic.

2. 2 PRÀCTIQUES CLÍNIQUES.

Visualització i realització de procediments a

a) UCI d'Anestesiologia (Unitat de Reanimació)

b) Unitat de Recuperació Post-Anestèsica (URPA)

c) Unitat del Dolor

Pràctiques a l'àrea de crítics i a la Unitat de Dolor

Centres hospitalaris: Hospital Clínic Universitari i Hospital Malva-Rosa

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
-----------	-------

36319 Fonaments de vigilància intensiva i tècniques per a tractament del dolor agut

Teoria	19,00
Seminaris	16,00
Laboratori	0,00
Tutories en aula	0,00
Pràctiques clíniques	10,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	19,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	24,00
Preparació de classes	5,00
Preparació d'activitats d'avaluació	4,50
Resolució de casos pràctics	5,00
Preparació d'informes complementaris	0,00
Preparació de la memòria i avaluació de les pràctiques	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

S'impartiran classes amb **contingut teòric** en modalitat presencial. Es proporcionarà a l'alumne suport audiovisual a través de l'aula virtual.

Seminaris. Amb propostes de casos reals que han de ser analitzats i estudiats pel grup. Es buscarà la interactivitat del grup a través d'exposicions orals i exemples en aula i es comptabilitzarà en avaluació continuada. En total, deu unitats temàtiques en deu hores de classe.

Pràctiques clíniques. Modalitat presencial en les quals es desenvoluparan els conceptes teòrics de forma pràctica en la seua aplicació als pacients ingressats en la unitat de vigilància intensiva o d'ambulatoris per al seu estudi i realització d'història clínica i/o realització de tècniques de tractament del dolor crònic. Aquestes pràctiques de grup reduït es faran amb pacients reals perquè els alumnes puguin desenvolupar les habilitats.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

Avaluació teòrica: 50% de qualificació final. Es farà mitjançant una prova escrita que versarà sobre els continguts del programa teòric. Tindrà com a objectiu avaluar l'adquisició de coneixements. Consta de:

- Prova de preguntes amb resposta múltiple. Constarà de 30 preguntes de tipus test d'elecció múltiple amb 4 opcions i una única resposta vàlida. Cada pregunta encertada suma 1 punt i les fallades resten 0,33 punts. Les preguntes en blanc no sumen ni resten.

36319 Fonaments de vigilància intensiva i tècniques per a tractament del dolor agut

És requisit haver aprovat l'avaluació teòrica per poder accedir a l'avaluació final. En cas de suspendre l'avaluació teòrica, es considera suspesa l'assignatura. En cas d'aprovar l'avaluació teòrica s'ajusta la nota final amb el prorrateig d'avaluació segons s'especifica

Avaluació pràctica: 50% de la qualificació final. Es realitzarà mitjançant l'avaluació contínua de la participació en les diferents activitats de pràctiques i amb la realització d'una prova amb resposta múltiple que avalue l'adquisició de les habilitats relacionades amb els continguts i els casos clínics.

- Prova de preguntes amb resposta múltiple. Constarà de 30 preguntes de tipus test d'elecció múltiple amb 4 opcions i una única resposta vàlida. Cada pregunta encertada suma 1 punt i les fallades resten 0,33 punts. Les preguntes en blanc no sumen ni resten.

És requisit per accedir a la bestreta de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant hagi cursat la totalitat de les pràctiques.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix amb este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir amb este requisit per a aprovar l'assignatura.

Es recorda als estudiants la importància de realitzar les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

BIBLIOGRAFIA

FONAMENTS EN VIGILÀNCIA INTENSIVA

Bibliografia bàsica

1. Vincent JL, editor. **Annual Update in Intensive Care and Emergency Medicine 2023**. Cham: Springer; 2023. doi:10.1007/978-3-031-23005-9. Available from: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-23005-9>
2. Vincent JL, Moore FA, Bellomo R, Marini JJ, editors. **Textbook of Critical Care**. 8th ed. Philadelphia: Elsevier; 2022.
3. Parrillo JE, Dellinger RP, editors. **Critical Care Medicine: Principles of Diagnosis and Management in the Adult**. 5th ed. Philadelphia: Elsevier; 2019.
4. Marino PL. **Marino's The ICU Book**. 5th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer; 2024.

Fonts en internet

1. Internet Book of Critical Care – IBCC <https://emcrit.org/ibcc/toc/>

2. LITFL Critical Care Compendium <https://litfl.com/cc-critical-care-compendium/>
3. CU OnePager <https://onepagericu.com/>

FONAMENTS DE TÈCNIQUES PER A TRACTAMENT DEL DOLOR AGUT I CRÒNIC

Bibliografia bàsica

1. Ballantyne JC, Fishman SM, Rathmell JP, editors. **Bonica's Management of Pain**. 5th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer; 2018. Available from: <https://shop.lww.com/Bonica-s-Management-of-Pain/p/9781496349033>
2. Benzon HT, Raja SN, Liu SS, Fishman SM, Cohen SP, editors. **Practical Management of Pain**. 6th ed. Philadelphia: Elsevier; 2022. Available from: <https://shop.elsevier.com/books/practical-management-of-pain/chadwick/978-0-323-71101-2>

Fonts en internet

1. IASP Curriculum Outline on Pain for Medicine. <https://www.iasp-pain.org/education/curricula/iasp-curriculum-outline-on-pain-for-medicine/>
2. NICE NG193 – Chronic pain <https://www.nice.org.uk/guidance/ng193>
3. NYSORA – regional anesthesia / bloqueos. <https://www.nysora.com/topics/regional-anesthesia-for-specific-surgical-procedures/>

RECURSOS e-Salut

- ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería
[\[https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut\]](https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut)
- Accés Medicina
[\[https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina\]](https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina)
- Médica Panamericana
[\[https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana\]](https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana)